

Bokeljska noć- kulturno dobro nacionalnog značaja

Zurück

Uprava za zaštitu kulturnih dobara je 3.jula ove godine donijela rješenje kojim se tradicionalno-kulturnoj manifestaciji takmičarskog karaktera Bokeljskoj noći utvrđuje status nematerijalnog kulturnog dobra od nacionalnog značaja. Uprava za zaštitu kulturnih dobara je formirala stručno tijelo za izradu elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nematerijalnog dobra Bokeljske noći, javlja Radio Kotor.

U obrazloženju se navodi da su nosioci (čuvari), organizatori Bokeljske noći JU Kulturni centar „Nikola Đurković“ Kotor, Turistička organizacija Kotora, Opština Kotor, lokalno stanovništvo uz podršku Gradske muzike i Udruženja za kotorske svečanosti NVO „Fešta“.

Bokeljska noć predstavlja kulturno-zabavnu manifestaciju od nacionalnog značaja zato što ima izuzetan značaj za društveni, istorijski, kulturni i ekonomski razvoj Kotora, Boke Kotorske, naroda i nacionalnih zajednica koji u njoj žive; svjedoči o važnim istorijskim događajima koji su se zbivali na ovom prostoru, značajnim ličnostima i ljudima koji su tu živjeli i posjećivali Boku i Kotor; predstavlja izuzetno značajan primjer stvaralaštva svog vremena vezan za lokalnu zajednicu; ima izuzetnu kreativnu, veliku umjetničku i estetsku vrijednost; a ima i uticaj na razvoj kulture i tehnike u smislu prilagođavanja novim tekovinama i dostignućima u obilježavanju i izradi materijalnih elemenata koji su uključeni u obilježavanje Bokeljske noći, kakve su ukrašene barke, vatromet, satirični „komentari“ na društvenu zbilju i sl.

Osnovna namjena dobra Bokeljske noći je, kako se navodi, turistička promocija prirodnih i kulturnih vrijednosti Kotora, Boke i Crne Gore.

Dokumentovanje Bokeške noći podrazumijeva izradu svih vrsta dokumentacije o sadašnjem izgledu, stanju i praktikovanju ovog dobra. U tom smislu, potrebno je, navodi se, sačiniti analognu, digitalnu, audio vizuelnu, deskriptivnu i grafičku dokumentaciju. Saradnja sa subjektima koji se prepoznaju kao nosioci, odnosno slijedbenici nematerijalnih kulturnih vrijednosti ili doprinose njihovom očuvanju je moguć, opravdan i poželjan, u skladu je sa Zakonom o zaštiti kulturnih dobara i pomaže održivosti nematerijalnog naslijeđa.

Bokeljska noć predstavlja osobenu kulturno-zabavnu manifestaciju takmičarskog karaktera, čije porijeklo datira iz proslave Venecijanske noći iz 18. vijeka. Rezultat je ljudskog umijeća, vještina i ideja koje se manifestuju u izradi scenografske dekoracije barki (čamaca), kroz izbor motiva, materijala, tehnike i tehnologije izrade scenografske dekoracije. Ljudsko umijeće manifestuje se izborom ideje i njenom porukom koja se realizuje kroz scenografsko rješenje. Izbor ideje je vezan za izbor događaja, ličnosti, pojave koje se odražavaju na politiku, ekonomiju, kulturu i druge karakteristike na području Kotora i Crne Gore.

Bokeljska noć je stara manifestacija, čije porijeklo datira iz proslave Venecijanske noći iz XVIII vijeka, a čije se praktikovanje može pratiti u kontinuitetu, sa prekidom od 1936. do 1959. godine. Po vještini ukrašavanja barki, igri

svjetlosti u zraku i zabavi nakon toga na kraju svakog avgusta. Kotor je postao prepoznatljiv ne samo u Crnoj Gori nego i van njenih granica. Bokeška noć je jedna vrsta karnevala u kojem glavnu ulogu imaju, svake godine iznova, maštovito dekorisane barke i brodice, iluminirajući efekti i zabava građana i turista koji toga dana a osobito noći, preplave Kotor.

Jedinstvenost ove manifestacije potvrđuje se činjenicom da joj nema slične na području Crne Gore, njenom užem i širem okruženju, što potvrđuje tridesetak hiljada njenih posjetilaca, javlja Radio Kotor.

Navedeni atributi ovu kotorsku feštu čine autentičnom, tradicionalnom, jedinstvenom i rijetkim dobrom, što je sve preporučuje za kulturno dobro od nacionalnog značaja.

Istorijski značaj ove fešte izražava se kroz mogućnost dokumentovanja praznovanja, obilježavanja bitnih događaja i posjeta ličnosti značajnih za užu zajednicu, grad Kotor i Boku Kotorsku.

Umjetnički značaj Bokeljske noći izražava se kroz prisustvo umjetničke i estetske vrijednosti, kao i uvijek nove ili inovirane kreativnosti u ukrašavanju plovila, opreme, odjeće, maski, govora, iluminirajućih efekata i sličnih djelova cjeline Bokeljske noći.

Bokeljska noć sadrži nekoliko osobenosti nematerijalnog kulturnog dobra i njihova je karakteristika da se međusobno prožimaju, predstavljaju neodvojive djelove cjeline i ukupnih osobenosti dobra.

Etnološke osobenosti ima cjelina Bokeljske noći kao i pojedini njeni djelovi u većem ili manjem obimu.

Bokeljska noć je proizvod kolektivnog duha nastao u prošlosti i vremenom prilagođavan ili mijenjan shodno potrebama da se pokažu i sačuvaju vrijednosti kojima su nosioci tradicije vremenom davali lični pečat. Bilo da su neposredno učestvovali usmenim ili pisanim prenošenjem, izradom pojedinih materijalnih predmeta, samim praktikovanjem ili posredno omogućavali njeno trajanje i prenošenje narednim generacijama. Etnološke osobenosti sadržane su i u činjenici da pokazivanju, djelovanju i izvođenju učesnika-posmatrača Bokeljske noći prisustvovao i prisustvuje veliki broj ljudi, različitih ličnih, društvenih, nacionalnih, socijalnih i kulturnih obilježja, te da nosi dodatne etnološke karakteristike. Izvjesne Etnokoreološke osobenosti mogu se pripisati smotri i izgledu barki. Defile i način njihovog prikazivanja posmatračima aktivan je odnos izvođača i posmatrača. Defile i predstavljanje svake barke se uvijek izvodi na isti način iako u njima etno-motivi nisu obavezujući. Pored navedenog u dobru Bokeljska noć sadržane su i izvjesne dijalektološke i etnomuzikološke osobenosti (bokeljski, kotorski govor i pjesme) koje se praktikuju tokom trajanja svečanosti Bokeljska noć.

Potpisnica rješnja je v.d. direktora Uprave za zaštitu kulturnih dobara Ružica Ivanović.

Obrazovni značaj Bokeljske noći izražen je kroz mogućnost prezentacije vrijednosti samog dobra, u cilju razvijanja pozitivnog odnosa prema duhovnoj i materijalnoj kulturi, te svijesti o značaju nematerijalne kulturne baštine Kotora zarad postizanja ekonomskih efekata.

Socio-ekonomski značaj Bokeljske noći je njen dominantni značaj. Manifestacija ima vrijednosti izrazitog korišćenja u kulturne i turističke svrhe. Ambijentalni značaj Bokeljske noći izražava se kroz ukupnu kulturnu i prirodnu vrijednost koju baštini Kotor i Boka Kotorska.